

**Oświadczenie złożone
przez senatora Leszka Piechotę
na 40. posiedzeniu Senatu
w dniu 3 października 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z docierającymi do mnie niepokojącymi sygnałami związanymi z finansowaniem ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych organizacji polonijnych działających na Zaolziu zwracam się do Pana Ministra o udzielenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie.

W dniu 4 maja br. brałem udział w obchodach Światowego Dnia Polonii i Polaków za Granicą, które odbyły się w Republice Czeskiej. Uroczystości te były okazją do nawiązania licznych kontaktów z organizacjami polonijnymi, m.in. Polskim Towarzystwem Artystycznym „Ars Musica” z Czeskiego Cieszyna, którego reprezentant skierował do mnie pismo przedstawiające problemy związane z finansowaniem organizacji polskich działających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem organizacji „Ars Musica” jest promowanie kultury polskiej mniejszości narodowej w Republice Czeskiej, zwłaszcza muzycznej, ludowej i teatralnej, jak również opieka organizacyjna i materialna nad zespołami o wyższym poziomie artystycznym, w szczególności zespołami ludzi młodych. Działalność tej i podobnych jej organizacji uzależniona jest od dotacji i darów sponsorskich. W przeszłości organizacja korzystała ze znaczącego wsparcia z macierzy, które docierało różnymi drogami (poprzez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz Konsulat Generalny RP w Ostrawie). Środki finansowe można było otrzymać w miarę możliwości w terminie oraz bez nadmiernej biurokracji. Z chwilą, gdy rozdział środków powierzono Ministerstwu Spraw Zagranicznych, jak poinformował mnie przedstawiciel organizacji „Ars Musica”, sytuacja uległa znacznemu pogorszeniu, i to we wszystkich aspektach (środki pieniężne przekazywane są za późno lub wcale, a ich ewentualne pozyskanie związane jest z koniecznością wypełnienia wielu formularzy, o często niezrozumiałej dla wnioskodawców treści).

Warto przy tym zwrócić uwagę również na fakt, iż organizacje polskie za granicą lub polonijne to nie instytucje z dziesiątkami urzędników na etacie, ale niekiedy małe skupiska aktywistów wykonujących bezinteresownie pracę dla idei trwania polskości na danym terenie, zwłaszcza na obszarach etnicznie i historycznie polskich. Aktualna sytuacja finansowa stowarzyszenia „Ars Musica” jest wręcz katastrofalna, bo o ile w latach ubiegłych otrzymywało ono po kilkadziesiąt tysięcy złotych rocznie, to w roku obecnym nie przekazano mu żadnych funduszy.

W związku z rozzaleniem środowisk polonijnych działających na Zaolziu, a także obawą o dalsze istnienie wielu organizacji polonijnych, których roli w zakresie wspierania kultywowania języka polskiego, tradycji i kultury polskiej za granicą nie sposób przecenić, proszę o przeanalizowanie problemu, o którym mowa powyżej.

Zgodnie z tradycją Drugiej Rzeczypospolitej patronat nad Polonią i Polakami za granicą objął Senat RP, dlatego też jako senator Rzeczypospolitej Polskiej proszę o zwrócenie szczególnej uwagi na aspekty związane ze współpracą ze środowiskami polonijnymi. Nadto proszę o udzielenie następujących informacji.

Z czego wynika fakt, iż organizacja „Ars Musica” z Czeskiego Cieszyna w poprzednich latach otrzymywała dotacje w wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych, a obecnie nie otrzymuje żadnych?

Proszę też o przedstawienie zasad finansowania organizacji polonijnych na Zaolziu.

Zwracam się również do Pana Ministra o przeanalizowanie możliwości usprawnienia współpracy ze środowiskami polonijnymi, tak aby finansowanie ich działalności przebiegało w sposób harmonijny, bez nadmiernej biurokracji, z korzyścią dla wszystkich tych, dla których ważne jest zachowanie polskości i jej zdemonstrowanie w kraju zamieszkania.

Z wyrazami szacunku
Leszek Piechota